

OBLJETNICE

Tomislav Neralić

65. obljetnica života

Svaka godina kako dolazi, donosi nam sa sobom uvijek po neko sjećanje — neku obljetnicu. Sjećamo se, naime, onih djelatnika koji su svojim životom i radom ostavili velike i neizbrisive tragove u kulturi svoga naroda. Među takve spada poznati svjetski i veliki hrvatski pjevač bas-bariton Tomislav Neralić, koji je prošle godine, 9. 12. 1982. ovdje u Berlinu, na lijep i veoma svečan način proslavio svoj 65. rođendan.

Iako je Neralić najzrelije godine svog pjevačkog života proveo u Berlinu kao solist čuvene berlinske operne kuće, njegovo ime nije, ipak, nepoznato ni našoj domaćoj široj javnosti.

Rođen je u Karlovcu, 9. 12. 1917., a već kao dijete došao je u Zagreb kamo se otac, pravnik, preselio s cijelom obitelji. Kako mu je otac, Franjo Neralić, bio u ono vrijeme vrlo cijenjen kao operni pjevač, amater (bio je stalni član opere u Mariboru, a gostovao u Zagrebu i Ljubljani kao koncertni majstor), mali je Tomica upravo preko njega stekao ljubav prema glazbi. Posjedujući k tome i prirodenu glasovnu sposobnost, imao je, dakle, sve predispozicije da se razvije u dobra pjevača.

Neralićev je život, možemo reći bio dosta buran. Svoju je karijeru započeo onda kad je nad Evropom lebdio tamni oblak skoroga drugog svjetskog rata. Kroz ta teška vremena prema pjevačkom vrhuncu morao se probijati posve sam. Studij pjevanja završio je 1941. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kod L. Vrbanica, gdje je već 1939. debitirao kao Redovnik u Verdijevoj operi »Don Carlos«. Od 1939. do 1943. i kasnije od 1948. do 1955. bio je stalni član zagrebačke opere. Pet godina proveo je u Državnoj operi u Beču i to od 1943. do 1948. Čuveni dirigent, sad već pokojni Karl Böhm vrlo dobro je uočio glasovne i glumačke kvalitete Tomislava Neralića pa ga zato preporučuje berlinskoj operi, kojoj je tada na čelu stajao, vjerojatno do danas njezin najbolji intendant, Karl Ebert. 1955. dolazi Neralić u Berlin na audiciju tumačeći ulogu Holandeza u Wagnerovoj operi *Ukleti Holandez*, i već iste večeri potpisuje trogodišnji ugovor koji se produžio, evo, do danas.

Kroz cijelo to vrijeme svog berlinovanja i pjevačkog uspona Neralić je pokazao i dokazao da mu je mjesto među najvećima, da je to pjevač izvan serije, umjetnik izvanredne muzikalnosti, velike pjevačke kulture i nadasve osobitih glumačkih sposobnosti. Jedan je od najistaknutijih nosilaca uloga u Wagnerovim operama.

Kroz 43 godine pjevanja Neralić je nastupio u više od 140 opernih komada. Među njegovim najuspjelijim ostvarenjima ističu se, međutim, Hans Sachs (Wagner, *Majstori pjevači*), Wotan (Wagner, *Prsten Nibelunga*), zatim uloge: Holandez, Boris Godunov, Don Giovanni, Jago Falstaff, Filip II., Scarpi, Mefisto, Don Basilio i druge, a u domaćima: Sulejman (Zajc, *N. Š. Zrinjski*), Gazda Marko (Gotovac, *Ero s onoga svijeta*), Niko Marinović

Tomislav Neralić

(Brkanović, *Ekvinocij*) itd. Osim u ovim, nazovimo ih, svjetovnim komadima, Neralić je nastupao u 40-tak djela duhovnog karaktera: *Requiem* (Verdi, Mozart), *Stvaranje svijeta* (Haydn), *Mesija* (Händel), *Stabat Mater* (Dvořak, Rossini), *Missa Solemnis* i *9. simfonija* (Beethoven). te *h-mol Misa* i *Muka po Mateju* (J. S. Bach).

Kao član berlinske opere stekao je Neralić u njoj mnoge pohvale i najviša priznanja. Među njima treba istaknuti u prvom redu počasni naslov »komornog pjevača«, koji dobivaju samo rijetki.

65. godišnjica Neralićeva rođenja proslavljena je u Berlinu vrlo svečano. 9. 12. navečer, dakle, na svoj rođendan pjevač je ulogu Don Basilija u Rossinijevoj operi *Seviljski brijač*. Velika »Deutsche Oper« bila je te večeri premalena da bi mogla primiti sve one koji htjeli doći. Možemo reći da je cijeli Berlin došao odati priznanje svom velikom »strancu«. Nakon što je dirigent dao znak a veliki orkestar udario prvu notu prekrasne Rosinijeve uvertire, publika je s velikom nestrpljivošću čekala »Don Basilija«. I kad se on pojavio buknuo je veliki i dugi aplauz. Kolege su mu na kraju predstave pripremili lijepo iznenađenje. Dok su mu čestitali odjednom se na glavnom zastoru pojavio veliki transparent s natpisom: »Herzlicher Wunsch«.

Treba spomenuti da ni sredstva javnog pripočavanja nisu ostala gluha na ovaj događaj. Osvrti u novinama su bili dugi i široki, ozbiljni i šaljivi.

I naša hrvatska katolička misija se pridružila velikom slavlju. Među našim vjernicima Neralić je jako dobro poznat i obljubljen. On često nastupa na priredbama što ih naša misija priređuje, a cijela crkva osjeti da je Tomislav tu čim njegov prekrasni bas-bariton zabruji na koru.

Ovom prigodom, iako s malim zakašnjenjem, Tomislavu Neraliću (dragom prijatelju) odajemo priznanje i zahvalnost te želimo dobro zdravlje, puno uspjeha i još ovakvih proslava.

Stipica GRGAT, Berlin